

Kontaktperson
Enheten för samhällsplanering
Minna Hatti
skane@lansstyrelsen.se

Region Skåne

Samrådsyttrande för Regionplan för Skåne 2022–2040

Er beteckning: 2019-RU000065

1. Redogörelse för ärendet

Region Skåne har skickat samrådsförslag för Regionplan för Skåne 2022–2040 (hädanefter kallad regionplanen, planförslaget eller planhandlingarna) till Länsstyrelsen på remiss. Krav på framtagande av regionplan enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900) 7 kap. infördes den 1 januari 2019 för Region Stockholm och Region Skåne. Länsstyrelsen konstaterar att lagändringen innebär en ny PBL-process för såväl Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och de skånska kommunerna. Länsstyrelsen och Region Skåne har haft en löpande dialog i fråga om regionplanering och välkomnar en fortsatt samverkan.

Av planhandlingarna framgår att några av Skånes viktigaste utmaningar omfattar arbetet med att minska regionens klimatpåverkan, anpassa den till pågående klimatförändringar, öka Skånes självförsörjningsgrad på energi, gynna utvecklingen i hela regionen och hantera konkurrensen om marken i takt med bland annat tätortsutveckling, utvecklad transportinfrastruktur och stärkt grön infrastruktur. Planhandlingarna lyfter också vikten av samverkan, samordning och kunskapshöjning för att hantera dessa utmaningar. Regionplanens tidshorisont är angiven för perioden 2022–2040.

Fram till 2040 förväntas regionen Skåne växa med 250 000 nya invånare och regionplanen visar att det är i sydvästra Skåne som en majoritet av de nya bostäderna ska tillkomma, att mer än hälften av de nya bostäderna bör tillkomma genom förtätning samt att kollektivtrafiken är strukturbildande för bebyggelseutvecklingen.

2. Roller och ansvar

Länsstyrelsen delar Region Skånes syn på vikten av samverkan, samordning och kunskapshöjning för att hantera de utmaningar Skåne står inför. Länsstyrelsen och

Postadress	Besöksadress	Telefon / Fax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö	Södergatan 5	010-224 10 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	Facebook: lansstyrelsenskane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	010-224 11 10		www.lansstyrelsen.se/skane	Twitter: @lstskane

Region Skåne har flera tangerande ansvarsområden med koppling till viktiga frågor i den regionala planeringen och har många pågående projekt och processer kring dessa. Med regionplaneringen enligt PBL har Länsstyrelsen och Region Skåne nu ytterligare roller och ansvar gentemot varandra och gentemot kommunerna. Länsstyrelsen ser behov av en utökad dialog kring dessa roller och kring våra respektive ansvar inom viktiga fokusområden. Ett gemensamt förtydligande av dessa förbättrar förutsättningar för att ge relevant stöd för kommunerna i deras planering och investeringsbeslut rörande arbete för att utveckla hållbara samhällen och näringsliv, i den pågående omställningen för att minska vår klimatpåverkan, samt för att rusta Skåne för förändrade utmaningar och risker.

Pågående processer och nya planeringsunderlag

Länsstyrelsen arbetar med flera planeringsunderlag med relevans för regionplanen. Dessa kommer inte att vara klara för Region Skåne att ta ställning till i denna regionplan och får användas inom ramen för den fortsatta regionplaneringen. Nedan listas några av de planeringsunderlag som kan bli viktiga att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet:

- Reviderad *Regional naturvårdsplan* publiceras hösten 2021 av Länsstyrelsen
- Arbete pågår med *nytt regionalt åtgärdsprogram för miljömålen och miljödimensionen av Agenda 2030*. Det nya åtgärdsprogrammet, som har programperioden 2021–2025, går ut på en bred remiss under våren och förväntas beslutas i slutet av detta år. Upplägget kommer vara förändrat sedan *Skånska åtgärder för miljömålen 2016–2020*, nu tas endast de åtgärder med som inte lyfts i andra regionala styrdokument.
- *Regional materialförsörjningsplan*, framtagande pågår.
- *Riskhanteringsplaner*, samråds och beslutas under 2021.

Länsstyrelsen arbetar även med ett regeringsuppdrag tillsammans med Länsstyrelsen Stockholm med syftet att beskriva ändamålsenliga arbetsmetoder för länsstyrelserna inom ramen för regionplaneringen. Även inom detta uppdrag har Länsstyrelsen och Region Skåne en dialog om den pågående regionplaneprocessen.

3. Regionplanens syfte

En regionplan ska i enlighet med PBL 7 kap. 2 § ange de grunddrag för användningen av mark- och vattenområden och de riktlinjer för lokaliseringen av bebyggelse och byggnadsverk som har betydelse för länet. Planen ska ge vägledning för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter, verka för insatser som kan bidra till

att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses och utreda regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö.

Det ska även framgå av regionplanen (PBL 7 kap. 3 §):

1. hur hänsyn har tagits till allmänna intressen enligt 2 kap., hur riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) har tillgodosetts och på vilket sätt miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. miljöbalk (1998:808) (MB) har följts,
2. hur hänsyn har tagits till och hur planen har samordnats med den regionala utvecklingsstrategin, länsplanen för regional transportinfrastruktur, trafikförsörjningsprogram och kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning samt nationella och andra regionala och kommunala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet, och
3. hur planen är avsedd att genomföras.

Regionplanen ska också redovisa miljökonsekvenser på ett sätt som uppfyller kraven i 6 kap. 11, 12 och 16 §§ MB och utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

4. Länsstyrelsens uppgifter under samrådet

PBL 3 kap. 10 § anger Länsstyrelsens uppgifter under samrådet för en översiktsplan eller regionplan. Länsstyrelsen ska då särskilt bevaka regionala och mellan-kommunala frågor som regionplanen behöver ge vägledning till kommunerna i, ge råd om det fortsatta arbetet avseende allmänna intressen, granska hur riksintressen beskrivits och tillgodosetts samt om miljökvalitetsnormer kan antas följas. Länsstyrelsen ska också granska hur regionplanen verkar för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har utifrån sin samordningsroll hört berörda statliga myndigheter och vägt in deras synpunkter på förslaget i detta yttrande (se *Remisshantering* på sidan 36). Inom Länsstyrelsen har förslaget granskats av enheten för samhällsplanering, enheten för samhällsskydd och beredskap, enheten för landsbygd och samverkan, kulturmiljöenheten och miljöavdelningen (främst sakområdena ekosystemtjänster, grön infrastruktur, friluftsliv, områdesskydd enligt miljöbalken, miljötillsyn, materialhushållning) samt av vattenstrateg och näringslivsstrateg.

5. Sammanfattning av synpunkter

Länsstyrelsen utgår i detta samrådsyttrande från de punkter i lagstiftningen som anger vad en regionplan ska ge vägledning för samt innehålla. I det kommande granskningsskedet av regionplanen kommer Länsstyrelsens fokus istället ligga på de

frågor där Länsstyrelsen har en överprövande roll gentemot kommunerna i deras fysiska planering i enlighet med PBL 7 kap 5 § som hänvisar till PBL 3 kap 16 §.

Länsstyrelsen har förståelse för att den första regionplanen inte kommer kunna greppa eller gå på djupet i alla frågor utifrån den satta tidplanen. Länsstyrelsens synpunkter och rådgivning ska ses som inspel såväl på planhandlingarna som till det fortsatta arbetet med regionplanering.

Länsstyrelsen menar att det är angeläget för Skåne att få en vägledande regionplan, då många av regionens utmaningar inte kan lösas av enskilda kommuner utan kräver samverkan och lösningar på regional nivå. Länsstyrelsen bidrar i sammanhanget med erfarenhet utifrån bland annat plan- och bygglagen, miljöbalken, kommunernas fysiska planering samt med det statliga perspektivet.

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att planhandlingen är enkel att följa och att upplägget fungerar väl som ett samlande PBL-dokument för vägledning i efterföljande planering. Många viktiga förutsättningar och frågor lyfts i planhandlingarna. Länsstyrelsen värdesätter exempelvis den vikt som lagts vid friluftslivets betydelse samt det fokus som getts för att lyfta social hållbarhet och orättfärdiga skillnader i människors livsvillkor. Länsstyrelsen bekräftar också vikten regionplanen lägger vid att planera utifrån vattnets avrinningsområden och öka markens vattenhållande förmåga i syfte att bidra till att minska effekterna av klimatförändringarna samt rena vattnet, liksom vikten av en sammanhållen grön infrastruktur som bör skyddas och utvecklas. Ambitionen att värna den oexploaterade kusten är också viktig. Inom transportinfrastrukturen ser Länsstyrelsen positivt på bland annat ambitionen att föra över en större del av transittrafiken till järnväg och sjöfart och kopplingen till regionens trafikförsörjningsprogram.

Länsstyrelsen menar att följande aspekter behöver kompletteras och utvecklas i det fortsatta arbetet.

- Regionplanen är övergripande och dess konsekvenser går inte att bedöma. Det behövs vägledning och ställningstagande för viktiga regionala utmaningar.
- Regionplanen bör synliggöra intressekonflikter och ge vägledning för hur dessa kan hanteras.
- Länsstyrelsen efterlyser en röd tråd från vision och strategier till planeringsprincipernas vägledning och genomförande.

- Regionplanen saknar vägledning för frågan om markhushållning i regionen.
- Regionplanen saknar ett markhushållningsperspektiv för hur verksamhetsmark och näringslivsutveckling ska kunna ske inom ramen för ett hållbart samhälle.
- Regionplanen redovisar inte hur Skånes riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB ska tillgodoses. Länsstyrelsen efterfrågar en strategisk användning av riksintressena som kopplas till regionens utvecklingsstrategi.
- Regionplanen behöver tydligare beskriva bostadsbehovet och ange ett tydligare grepp för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses.
- Regionplanen behöver ge tydligare vägledning för bebyggelseutvecklingen, exempelvis för de utmaningar och intressekonflikter som kan följa med förtätning, då en majoritet av tillkommande bostäder under planperioden förväntas tillkomma så.
- Bebyggelseutvecklingen behöver hanteras utifrån ett klimatanpassningsperspektiv i enlighet med vad som krävs enligt såväl 2 kap. PBL som 6 kap. MB. Regionplanen anger för flera åtgärder att *det kommer att krävas*, men Länsstyrelsen menar att det i själva verket *krävs redan nu*, för att regionplanen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.
- Regionplanen behöver lägga större fokus på att verka för ett *transporteffektivt samhälle* där tillgänglighet även skapas *utan* transportarbete.
- Länsstyrelsen menar att begreppet *kollektivtrafikhärläge* bör förtydligas för att effekterna av hushållning med mark och minskad klimatpåverkan ska kunna uppnås.
- Regionplanen saknar en tydlig redovisning av hur allmänna intressen enligt 2 kap. PBL och 3 kap. MB tillgodoses. Av regionplanen framgår inte hur genomförandet påverkar möjligheten till skydd av stora opåverkade mark- och vattenområden enligt 3 kap. 2 § MB, eller ekologiskt särskilt känsliga områden och hur planen ska tillse att brukningsvärd jordbruksmark inte tas i anspråk.

- Vikten av att arbeta brett med energieffektiviseringar bör utvecklas, då efterfrågan på el förväntas öka i en tid av bred elektrifiering.
- Ett regionalt utvecklings- och försörjningsperspektiv på elförsörjning gällande utbyggnad av förnybar elproduktion behövs.
- Kopplingen mellan tätorternas grönstruktur och övrig grön infrastruktur utifrån dess betydelse för såväl ekologiska samband som rekreationsvärden kan utvecklas.
- Regionplanen redovisar inte hur miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB ska följas.
- Innebörden och konsekvenserna av regionplanen behöver framgå. Den bör exempelvis kompletteras med ett mer långsiktigt tidsperspektiv och alternativ som inte enbart är framtagna ur ett tillväxtperspektiv, för att fånga konsekvenser kopplat till effekterna av vår klimatpåverkan och konsekvenserna för regionens ekosystemtjänster.

6. Mål, planer program

Länsstyrelsen förstår att Region Skåne har haft ambitionen att hålla nere redovisningen av antalet måldokument, men menar att följande nationella mål är av sådan vikt att de bör redovisas under rubriken *Mål, planer och program* tillsammans med en bedömning av hur regionplanen förhåller sig till dem. Anledningen är att dessa beslutade måldokument visar på en röd tråd av bred politisk vilja som regionplanen kan förväntas ta sin utgångspunkt i. Länsstyrelsen menar att *politik för gestaltad livsmiljö* kompletterar dessa mål, men inte ersätter dem.

Exempelvis kan de *nationella kulturmiljömålen* och *folkhälsomålen* kopplas till *den regionala utvecklingsstrategin* "Att vara delaktig i samhället och engagera sig i den gemensamma framtiden är en självklarhet." *Folkhälsomålen* och *friluftslivsmålen* visar också tydligt på betydelsen av tillgången för natur för människan och den tätortsnära miljöns betydelse. På motsvarande sätt ser Länsstyrelsen att det är relevant att koppla regionplanen till:

- *Den nya samlade jordbrukspolitiken (CAP)*
- *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder*
- *Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad*
- *Jämställdhetspolitiska målen*
- *Mål för funktionshinderpolitiken*

Länsstyrelsen värdesätter att såväl *Klimat- och energistrategi för Skåne* och *Skånska åtgärder för miljömålen* finns angivna som måldokument på regional nivå. Även följande regionala mål och strategier är relevanta att ta stöd i:

- *Den regionala handlingsplanen för klimatanpassning*
- *Den regionala livsmedelsstrategin*
- *Den regionala jämställdhetsstrategin Ett jämställt Skåne*
- *Skånsk skogsstrategi*
- *Naturvårdsstrategi för Skåne*
- *Handlingsplanen för grön infrastruktur*

7. Det långsiktiga behovet av bostäder

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska verka för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses.

Bostadsförsörjning

Det regionala bostadsbehovet beskrivs i regionplanen kortfattat med att Skånes befolkning fram till 2040 förväntas växa med 250 000 nya invånare. Länsstyrelsen kan inte av regionplanen utläsa att regionen har tagit hänsyn till kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning, vilket är ett lagkrav enligt PBL 7 kap. 3 §, andra punkten, och menar att planhandlingarna är vaga utifrån det regionala bostadsförsörjningsbehovet. Vägledning för kommunerna i deras arbete med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning och i arbetet med översiktsplanering behöver utvecklas i det kommande arbetet.

Stöd kan tas i det material som finns om behov och efterfrågan på nya bostäder i länet för att utifrån det utforma vägledning till kommunerna. Exempel på underlag kan vara demografiskt behov av nya bostäder, köpkraft för nya bostäder, begränsad ekonomi och trångboddhet och historiskt eller prognostiserad tillväxt av nya invånare samt skillnaderna inom Skåne på kommunnivå.

Ett grundläggande syfte med samhällsplaneringen är att säkerställa alla invånares rätt till en tillfredställande levnadsstandard, här ingår rätten till bostad. Rättigheten har en central betydelse för andra rättigheter. Om man inte har en lämplig bostad riskerar man sin hälsa, sin utbildning, sitt arbete, sitt privatliv, sin rösträtt och sina fritidssysselsättningar. Det är därför viktigt att det finns och planeras bostäder som är överkomliga för alla.

Avsnittet *Bostadsförsörjning* kan med fördel kompletteras med en tydligare social hållbarhetsdimension. Den ekonomiska ojämlikheten har ökat i Skåne vilket påverkar kommunernas möjligheter liksom utvecklingen i regionen i stort. Ojämlikheterna *mellan* och *inom* kommuner ökar och i arbetet med jämlik hälsa ser

Länsstyrelsen att de socioekonomiska klyftorna påverkar barn och ungas uppväxtvillkor negativt. Skåne är det län som har flest andel fattiga invånare i Sverige och där trångboddheten ökar.

8. Minska länets klimatpåverkan och dess effekter

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.

Transporter

Länsstyrelsen menar att regionplanen med fördel tydligare kan beskriva att transporter är Skånes största utsläppskälla av koldioxid. För att minska regionens klimatpåverkan från transporter, genom ett minskat behov av dem, styr och koncentrerar regionplanen bebyggelseutvecklingen till *kollektivtrafiknära lägen* och befintlig Ortsstruktur.

Transporteffektivt samhälle

Region Skåne har sedan tidigare tagit fram en färdmedelsfördelning för gods- och persontransporter till år 2050 för att klara omställningen till ett hållbart transportsystem. Målet innebär för persontransporter att fler behöver cykla, gå och åka kollektivt samt att en större andel av godstrafiken flyttas över till sjöfart och järnväg.

För persontransporterna innebär det i grunden att regionen planerar för ett så kallat *transporteffektivt samhälle*. Begreppet ställer frågan om transporter på sin spets, för Skåne handlar det om att en betydligt större andel av befolkningen, framför allt i den tätbebyggda sydvästra delen, behöver byta transportkilometer med bil till cykling, gång och kollektivtrafikresor och med digitala tjänster som möter upp människors behov. Det innebär också förbättrade logistiklösningar och att olika trafikslag används på ett effektivare sätt tillsammans.

Fokus på tillgänglighet istället för ökad rörlighet, mobilitet och transporter kan bidra till att hitta kostnadseffektiva och energieffektiva lösningarna i planeringen av markanvändning och transportsystemet. Behovet av framtida arbetsresor bör i sammanhanget också analyseras i konsekvensbeskrivningen utifrån digitaliseringens ökade möjligheter.

I det fortsatta arbetet är det angeläget att beakta vilka ytterligare möjligheter som finns för att genom fysisk planering bidra till att minska den relativa attraktiviteten för energiintensiva trafikslag som bil, lastbil och flyg.

Precis som regionplanen anger behöver hållbara transportsätt genomgående prioriteras i utformning av bebyggelse och trafikinfrastruktur, såsom gång och cykel. Regionplanen har fokus på förtätning av bebyggelsestrukturen, men även trafikinfrastruktur kan omformas och omdisponeras, exempelvis genom omvandling av bilkörfält till cykel- eller kollektivtrafikkörfält.

Kollektivtrafikhärläge

Regionplanen saknar tydliga prioriteringar och vägledning när det gäller bebyggelseutveckling i *kollektivtrafikhärlägen*. Planhandlingarna anger ingen definition på vad ett *kollektivtrafikhärläge* är, men i konsekvensbeskrivningen hänvisas till definitionen i *PM Stationsnärläge 2.0*. Om det är denna definition, och därmed prioritering, som avses med *kollektivtrafikhärläge* menar Länsstyrelsen att även turtäthet och restidskvot för bil och kollektivtrafik bör vägas in i begreppet utöver avstånd till hållplats eller station. Anledningen är att för att dessa utbyggnader ska bidra till en minskning av regionens klimatpåverkan, så behöver det styrningen till det *kollektivtrafikhärläget* också handla om kvaliteten på kollektivtrafiktjänsten, inte bara läget. När det gäller avstånd bör även den faktiska sträckan genom exempelvis GIS-analys framhållas då detta avstånd kan skilja sig mycket från fågelvägen. Kartan över kollektivtrafiknoder för strategisk bebyggelseutveckling bör omfatta en redovisning av planerade superbustråk för att redovisa planeringsförutsättningarna för framtida kollektivtrafikhärlägen. En ytterligare aspekt i sammanhanget är om föreslagen utbyggnad är placerad i lägen med god service, exempelvis förskolor, skolor och livsmedelsbutiker. En sådant servicenärläge kan också ge underlag för vägledning för hur bebyggelseutvecklingen ska kunna prioriteras i syfte att uppnå ett transporteffektivt samhälle.

Beslutade satsningar och föreslagna nya förbindelser

Regionplanen pekar ut två nya fasta förbindelser över Öresund för att möta det förväntade ökade gods- och persontrafiksflödet från och till Europa. Länsstyrelsen menar att dessa förbindelser endast bör pekas ut i *Strukturkartan* och inte på markanvändningskartan med tidshorisont till 2040. Det är angeläget att regionen verkar för *hållbar tillgänglighet* för dessa gränsöverskridande person- och godstransporter. Här blir regionens målsättning om färdmedelsfördelning för persontrafik och att flytta över en större andel av godstrafik från väg till järnväg och sjöfart viktig vägledning. Den nya infrastrukturen ska inte riskera att öka andelen transporter på väg eller leda till inducerad trafik. I konsekvensbeskrivningen behöver de föreslagna nya förbindelserna och de effekter som de kan väntas få i termer av miljökonsekvenser och kraftigt strukturerande effekter för Skåne och kringliggande regioner analyseras och beskrivas. Ökad kapacitet för bil- och

lastbilstrafik ökar attraktiviteten hos dessa trafikslag och därmed ökar detta trafikarbete vilket skulle motverka möjligheterna att nå klimat- och miljömål.

Ett antal ”viktiga transportinfrastrukturstråk” har lyfts fram (s 46) men det framgår inte på vilka grunder dessa har pekats ut och Länsstyrelsen menar att det kan förtydligas.

Förnybara drivmedel

Länsstyrelsen menar att olika stödfunktioner för användning av förnybara drivmedel bör lyftas då de är av regional betydelse för omställningen till fossilfria drivmedel. Det gäller exempelvis depåer för bussar och lastbilar, nya tankstationer för vätgas, flytande biogas, laddningsmöjligheter eller funktioner som i någon mån samordnas med befintliga tankstationer. Här kan framtida markanspråk för dessa anläggningar beskrivas.

Framtida infrastruktur

Länsstyrelsen menar att framtida infrastruktur, som inte är beslutad eller fullt ut finansierad, det gäller exempelvis nya Öresundsförbindelser, ny stambana och dubbelspårutbyggnad på Skånebanan och Ystadbanan, inte bör redovisas på markanvändningskartan. För ny stambana Hässleholm-Lund ianspråktar de sex lokaliseringalternativen stora ytor och riskerar att hindra samhällsutvecklingen inom dessa delar av Skåne under lång tid.

Ny stambana Hässleholm-Lund planeras i ny sträckning genom ett antal kommuner. Infrastruktursatsningen innebär både utmaningar och möjligheter för den regionala utvecklingen och Länsstyrelsen menar att regionplanen med fördel kan belysa detta. Detta är ett viktigt planeringsunderlag inom planperioden och behöver redovisas förslagsvis med en egen karta och tillsammans med övrig framtida infrastruktur på *Strukturkartan*. Tidigast 2023 kommer regerings beslut i frågan om valt lokaliseringalternativ inklusive stationslägen.

Bebyggelsestruktur

Regionplanen beskriver att det är i sydvästra Skåne som en majoritet av nya bostäder kommer att tillkomma och att mer än hälften av dem bör tillkomma genom förtätning. Kollektivtrafiken är strukturbildande för bebyggelseutvecklingen.

Länsstyrelsen saknar vägledning för hur kommunerna, framför allt i sydvästra Skåne, ska möta den stora befolkningsökningen på ett hållbart sätt. Här finns en stor mängd intressekonflikter och Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver synliggöra fler av dem. Det kan exempelvis gälla boendesegregation, grönstruktur, kulturmiljö-

värden, förorenad mark, buller, risk, minskade möjligheter för verksamheters utveckling eller hur samhällsviktiga funktioner ska utvecklas i takt med bostadsbyggandet. Dessa frågor är relevanta för hela Skåne, men blir särskilt viktiga att ge vägledning för i de delar av Skåne där trycket är särskilt uttalat och intressekonflikterna störst.

Regionplanen anger ”Stärk den befintliga ortstrukturen i hela Skåne” och ”Prioritera bebyggelse i kollektivtrafikhärlägen.” Länsstyrelsen menar att detta är otillräckligt och att det exempelvis är otydligt vad ringarna runt varje stationsort representerar när det gäller framtida bebyggelseutveckling. En tydligare prioritering mellan orterna avseende bebyggelseutvecklingen kan behöva göras.

Landsbygd

Länsstyrelsen bekräftar den roll som regionplanen beskriver för landsbygden (s 28): ”Landsbygdens roll ska lyftas, inte bara i relation till det urbana utan som en självständig och central drivkraft. En livskraftig landsbygd är en förutsättning för att man ska kunna bo, verka och leva i hela Skåne.”

Länsstyrelsen menar dock att landsbygdsperspektivet kan utvecklas. Den största delen av bebyggelseutvecklingen beräknas ske i det tätbefolkade sydvästra Skåne. I flera avsnitt av regionplanen framställs östra delen av Skåne som en utmaning framöver gällande försörjningskvot grundat på prognosticerad demografi och utbildningsnivå. Länsstyrelsen menar att det är av stor vikt att samtliga delar av Skåne och dess kommuner beskrivs i regionplanen, med utgångspunkt från egna sina värden, inte enbart utifrån hur de bidrar till andra kommuners utveckling.

Länsstyrelsen efterlyser vägledning som ger stöd för regionens olika landsbygdsområden utifrån innovation kopplat de areella näringarnas resurser, urbanisering, livsmiljöer, digitalisering och klimatutmaningar. Regionplanen behöver adressera dessa frågor ur ett framåtsyftande perspektiv för att stärka regionens robusthet. I sammanhanget kan alternativa framtidsscenario kopplat till landsbygden vara relevant att lyfta i regionplanen. Att människor har goda möjligheter att bo på landsbygden och bedriva verksamheter kopplade till landskapet är en förutsättning för flera av de värden och funktioner som landsbygden står för.

Delregionala perspektiv

Relationen mellan större tätorter och omland kan med fördel beskrivas utifrån mer delregionala perspektiv. Regionplanen kan tydligare beskriva vad som kan stötta utvecklingen i delregionerna, till exempel regionala kärnan Ystad med omland. Regionplanen lyfter att kollektivtrafiken Malmö-Ystad-Simrishamn har kapacitetsbrist men vilka prioriteringar som kan krävas på en regional nivå för en viss utveckling, och konsekvenserna av om den inte sker, framgår inte.

Länsstyrelsen konstaterar att fler frågor kan behöva vägledning på en delregional eller geografiskt mer specifik nivå, exempelvis rörande bebyggelseutveckling, näringslivsutveckling och besöksnäring.

Digital infrastruktur

Länsstyrelsen värdesätter det fokus som lagts vid digital infrastruktur samt vikten av robusthet och säkerhet för den. Digital tillgänglighet är en fråga om jämlikhet och Länsstyrelsen bekräftar vikten av att, som regionplanen anger, ”det inte skapas digitala klyftor mellan stad och landsbygd”. Den digitala infrastrukturen är också en viktig faktor för att skapa tillgänglighet och bidrar därigenom till en minskad klimatpåverkan. Digital uppkoppling behöver vara en självklar del i fysisk planering och att den lyfts som del av den tekniska infrastrukturen i regionplanen är ett viktigt budskap.

Det finns fortfarande många permanenta hushåll i Skåne som inte erbjudits snabb uppkoppling. I det fortsatta arbetet vore det värdefullt att regionen tar fram en uppdaterad bredbandsstrategi för Skåne, för att ytterligare stödja kommunerna i deras arbete. Även en utökad samverkan mellan regionen, Länsstyrelsen, kommunerna och nätägarna behövs och den samverkan som skett under 2021 inom ramen för bredbandsstödet från Post-och telestyrelsen är en god början.

Hantera fler risker

Regionplanen är huvudsakligen inriktad på fysisk digital infrastruktur, framförallt på fiber. Regionen bör överväga att i sitt fortsatta arbete även uppmärksamma kringliggande fysiska system, nätverk och anläggningar, exempelvis för IT-drift, samt digitala tjänster och mjukvara, som också är viktiga faktorer i den digitala infrastrukturens funktionalitet och säkerhet. Bland annat för att olika samhällsfunktioner blir alltmer beroende av den digitala infrastrukturen såsom leveranser inom dricksvattenförsörjning, varulogistik, sjukvård och andra samhällsviktiga verksamheter. Det finns ett övergripande behov av att hantera digitala risker genom att koordinera och samordna planering mellan regionens arbete kring fiberutbyggnad och andra aktörer inom regionen, deras säkerhetsarbete och behov.

Länsstyrelsen konstaterar avslutningsvis att digital tillgänglighet är en fråga om jämlika villkor och att detta perspektiv med fördel kan utvecklas.

Vatten och klimatanpassning

Länsstyrelsen bekräftar regionplanens planeringsprinciper för havet och kusten. Dessa belyser värdet av Skånes oexploaterade kuststräckor och av den biologiska

mångfalden i havet. Länsstyrelsen delar regionens bedömning inte minst i perspektivet av ett förändrat klimat.

Regionplanen har en viktig roll som vägledande dokument för att minska de negativa effekterna av klimatförändringarna. Det gäller flertalet frågor med regional betydelse som dricksvattenförsörjning, stigande havsnivåer, skyfallshantering, hantering av värmeböljor, framtida livsmedelsförsörjning samt natur- och kulturvärden.

Effekterna av klimatförändringarna är delvis redovisade i regionplanen. Ett flertal av planeringsprinciperna innehåller övergripande texter. Länsstyrelsen ser att dessa bör kopplas till kvantifierbara mål, indikatorer eller rekommendationer för att kunna vara vägledande i kommunernas planering men också för att möjliggöra uppföljning av utvecklingen över tid. Detta har betydelse för att i den fysiska planeringen kunna identifiera vilka geografiska områden som behöver hantera vilka klimatförändringar och för att långsiktigt kunna ta ställning till både befintlig som förändrad markanvändning.

Länsstyrelsen menar att klimatanpassning av kustområdena även innebär att man måste avsätta reträttmarker även för naturområden såsom exempelvis strandängar som utgör hotade naturtyper som också påverkas av klimatförändringarna.

Klimatanpassad bebyggelseutveckling

Länsstyrelsen bedömer att regionplanen tydligare behöver beskriva utmaningarna som är kopplade till att klimatanpassa bebyggelse. Exempelvis är det angeläget att planeringsprinciperna kompletteras med att det finns ett stort behov av magasineringsmöjligheter för det dagvatten som alstras vid exploatering. Planeringsprinciperna för tätorternas grönstruktur hänger ihop med möjligheterna för anpassning till ett förändrat klimat. Planeringsprincipen ”Förtäta städer och tätorter med hänsyn till befintlig park och naturmark. Grönytor bör inte exploateras där det är brist och förlorade blågröna värden bör kompenseras” är viktig. Länsstyrelsen menar att ambitionsnivån behöver höjas för att klara framtida utmaningar med värmeböljor och ökade dagvattenmängder. Flera skånska tätorter har redan idag stora problem att hantera dagvatten vid kraftig nederbörd och för att klara utmaningarna behöver arealen grönytor öka i tätorterna.

När det gäller att minska effekterna av Skånes klimatpåverkan har Länsstyrelsen tagit fram *Regional handlingsplan för klimatanpassning för Länsstyrelsen Skåne 2020–2024*.¹ Den nuvarande handlingsplanen kan tillsammans med den tidigare handlingsplanen²

¹ [Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020-2024 | Länsstyrelsen Skåne \(lansstyrelsen.se\)](#)

² [LSTM 2014 Regional handlingsplan klimatanpassning Huvudrapport.pdf \(lansstyrelsen.se\)](#)

tjäna som inspiration för insatser som behöver genomföras på regional nivå för att vi gemensamt ska kunna anpassa Skåne till ett förändrat klimat.

Länsstyrelsen har i flera år deltagit i EU-projektet *Building with Nature*. Inom ramen för detta projekt finns nu ett stort kunskapsunderlag³ som visar hur naturbaserade åtgärder kan bidra till att motverka effekterna av ökad risk för översvämning och erosion.

Översvämning och erosion

Regionplanen ger inte vägledning eller riktlinjer för hur bebyggelseutveckling avses ske i riskområden för översvämning och erosion i Skåne. Samtliga skånska kustkommuner har i sina översiktsplaner tagit fram vägledningar för att minska och undvika risker för översvämning och erosion längs kusten. Regionplanen kan med fördel samordna och ta ställning till kommunernas vägledningar för att stärka möjligheterna att befintlig och planerad bebyggelse och infrastruktur kan anpassas till ett förändrat klimat.

En av planeringsprinciperna för klimatanpassad bebyggelseutveckling anger ”Arbeta tillsammans för gemensam kunskapsuppbyggnad. För att hantera utmaningar med höjda vattennivåer, erosion och översvämning behövs strategiska och samordnade insatser på lokal nivå, med vägledning och stöd från regional och nationell nivå.” Länsstyrelsen delar denna bedömning men menar att det med stöd av befintligt underlag finns goda möjligheter att redan nu ge tydligare vägledning på regional nivå i frågorna.

Sju områden längs den skånska kusten är utpekade av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) som *riskområden enligt översvämningsdirektivet*. Det är Falsterbo/Höllviken, Helsingborg, Kristianstad/ Åhus, Landskrona, Malmö, Trelleborg och Ystad som alltså har identifierats som områden med betydande översvämningsrisk. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram riskhanteringsplaner för dessa områden i samråd med kommuner och andra aktörer. Riskhanteringsplaner och åtgärder kommer samrådats under 2021 och planeras antas i december 2021. Därefter kommer åtgärderna i riskhanteringsplanerna att vara vägledande för berörda kommuner och aktörer och detta är relevant att arbeta in i regionplanen. Mer information finns i MSB:s risk- och hotkartor.⁴

Länsstyrelsen har tillsyn över kommunernas detaljplanering och det finns praxis om vilka kriterier som är lämpliga att använda för att bebyggelse ska lokaliseras till mark

³ [Output library, Interreg VB North Sea Region Programme](#) och [Klimatanpassning | Länsstyrelsen Skåne \(lansstyrelsen.se\)](#)

⁴ [Översvämningsportalen \(msb.se\)](#)

som är lämplig för ändamålet med hänsyn till risk för översvämning. För dessa kriterier har Länsstyrelsen följt *Boverkets tillsynsvägledning för Länsstyrelserna*. I korthet innebär kriterierna att ny sammanhållen bebyggelse, större riskobjekt eller bebyggelse med samhällsviktig verksamhet som grundregel bör lokaliseras över beräknad högsta nivå för sjöar och hav eller nivån för beräknat högsta flöde i vattendrag. Effekten av ett förändrat klimat under bebyggelsens förväntade livslängd behöver beaktas. Detta innebär för havet att högsta beräknade havsvattenstånd kombineras med framtida scenarier för medelvattennivån som utgår från övre percentilen enligt *IPCC:s klimatscenario RCP 8.5*. Även MSB:s hotkartor bygger på dessa antaganden. För bebyggelsens förväntade livslängd menar Länsstyrelsen att ett längre tidsperspektiv än år 2100 bör tillämpas.

Skåne och Halland delar utmaningar avseende översvämning och erosion till följd av förhöjda medelvattennivåer i havet och har sedan 2018 samarbetsplattformen *Regional kustsamverkan*. Inom samarbetet har en rad kunskapsunderlag tagits fram som kan vara användbara för att göra ställningstaganden kring hur Skåne ska kunna hantera ny och befintlig bebyggelse och infrastruktur i ett förändrat klimat.⁵

För att undvika bebyggelse i riskområden för översvämning i inlandet av Skåne finns underlag i form av MSB:s översvämningsskarteringar för ett flertal vattendrag.⁶ Detta underlag kan med fördel kombineras med kartunderlag som Länsstyrelsen tillhandahåller i karttjänsten *Vatten och klimat*⁷ med tillhörande användarguide.⁸

Regionplanen lyfter fram riskerna med ökad erosion längs Skånes kust idag och i ett förändrat klimat. I bilagor till regionplanen redovisas ett viktigt planeringsunderlag för dessa frågor i form av Sveriges Geologiska Undersöknings kartvisare *Skånestrand*. Länsstyrelsen uppmärksammar regionen på att detta kunskapsunderlag har kompletterats med underlag i form av två rapporter som ger ökad kunskap inom området.⁹ Utöver detta finns nationellt planeringsunderlag för ras, skred och erosion.¹⁰

Länsstyrelsen bekräftar vikten av planeringsprincipen (s 82) ”Värna den oexploaterade kusten för dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne. Det är också

⁵ [Regional kustsamverkan Skåne / Halland \(swedgeo.se\)](#)

⁶ [Översvämningsskarteringen \(msb.se\)](#)

⁷ [Vatten och Klimat \(lansstyrelsen.se\)](#)

⁸ [Användarguide till karttjänsten vatten och klimat | Länsstyrelsen Skåne \(lansstyrelsen.se\)](#)

⁹ [Kustnära sedimentdynamik \(sgu.se\);](#)

<https://resource.sgu.se/dokument/publikation/sgurapport/sgurapport202102rapport/s2102-rapport.pdf>

¹⁰ [Planeringsunderlag - SGI](#)

viktigt att ge utrymme för kustnära våtmarker och strandängar som kan översvämmas och mildra erosion.” Länsstyrelsen redovisar i rapporten *Verktyg för sandvolym och erosionskänslighet*¹¹ områden med sand längs den skånska kusten som saknar samlad bebyggelse och infrastruktur inom ett avstånd 300 m från strandlinjen. Länsstyrelsen menar att dessa områden har en potential att lämnas för fri utveckling av en stigande havsnivå så att de naturliga processerna kan få verka och ge utrymme för sandstränder även i framtiden. Det är därför angeläget att exploatering undviks i dessa områden.

9. Regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska utreda regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö.

Hushållning med mark

Två av regionplanens övergripande placeringsstrategier anger ”Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning” och ”Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning.” I efterföljande planeringsprinciper saknar dock Länsstyrelsen vägledning för hur de intressekonflikter som kan uppstå ska hanteras. Hur mycket eller hur lite exploatering av jordbruksmark kan anses vara ”hållbart” och vilka är målkonflikterna? För, som regionen skriver, ”När regionen utvecklas och befolkningen växer blir trycket på markens användning allt högre. Det ställer krav på hur vi planerar för nya bostäder, verksamheter och infrastruktur.” (s 51).

I konsekvensbeskrivning saknas konkretiseringar av vad konsekvenserna kan bli om X antal hektar jordbruksmark försvinner fram till 2040 eller hur förtätning påverkar människor och miljö och vad samhällskostnaden blir kopplat till minskad livsmedelsproduktiv mark. Länsstyrelsen konstaterar att det i regionplanen finns ett utvecklingsperspektiv, men att ett bevarandeperspektiv saknas.

Hushållningsperspektivet behöver stärkas i det fortsatta arbetet då trycket på den skånska jordbruksmarken redan är mycket högt. I sammanhanget konstaterar Länsstyrelsen att Jordbruksverket kommer med en ny kartläggning av andel exploaterad jordbruksmark åren 2015–2020 i maj 2021.

I den tematiska fördjupningen *Blågrön infrastruktur* under *Landskap, jordbruk och skogsbruk* anges planeringsprincipen: ”Hushålla med Skånes värdefulla jordbruksmark.” Till denna finns också en kartbild av den gamla jordbruksmarks-klassificeringen från 1970-talet. Länsstyrelsen menar att användningen av klassificeringskartan, liksom av ordet *värdefull* jordbruksmark, kan leda till

¹¹ [Microsoft Word - 12mars_JBVerktyg för sandvolym och erosionskänslighet.docx \(lansstyrelsen.se\)](#)

uppfattningen att det finns jordbruksmark som *inte* är värdefull. Samtidigt visar kartan tydligt på intressekonflikten med det höga bebyggelsetrycket i sydvästra Skåne. Länsstyrelsen menar att detta bör kunna synliggöras i en kartbild av utbredningen av jordbruksmark respektive skogsmark i Skåne.

Näringslivsutveckling

Länsstyrelsen delar regionplanens syn på vikten av ett starkt näringsliv för Skånes ”attraktivitet och ekonomiska hållbarhet” och menar att det vore värdefullt om regionen i det fortsatta arbetet kan ta fram en regional bedömning av behoven och tillgången på verksamhetsområden utifrån exempelvis typ av verksamhet, läge och relation till övriga strukturer. Behovet av verksamhetsmark behöver ses i såväl ett kommunalt, regionalt, nationellt som ett internationellt perspektiv. För att möjliggöra en fortsatt god utveckling för näringslivet såväl ekonomiskt som hållbart behöver regionen stärka hushållningsperspektivet också för denna typ av bebyggelse för att vägleda kommunernas planering av nya verksamhetsområden. Länsstyrelsen konstaterar att verksamheter ofta tar oexploaterad mark i anspråk och fortsätter göra det i utpekade verksamhetsområden i kommunernas översiktsplaner.

Energiförsörjning

Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver tydliggöra att det svenska elsystemet utgör en grundläggande del av infrastrukturen, såväl i vardag som vid kriser och höjd beredskap. Det är en förutsättning för samhällets primära funktioner och är av vikt för att Sverige ska klara såväl internationella som nationella mål för energiomställningen och minskade koldioxidutsläpp.

Elektrifiering och digitalisering

Regionplanen anger att ”ett klimatmål för Skåne till år 2031 att energianvändningen i Skåne ska vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi” (s 21). Det bör förtydligas att målet om minskad energianvändning delvis kommer att uppfyllas genom en ökad andel el med anledning av en ökad *elektrifiering och digitalisering*. Elbehovet kommer alltså att öka och det är en viktig utmaning att hantera.

Transmissionsnätet

Elledningar och elproduktion tar mark i anspråk och konkurrensen om markanspråk är stor i en tillväxtregion som Skåne. För att kunna ge en tydligare vägledning bör regionplanen beskriva *transmissionsnät* (tidigare kallat stamnät) och *distributionsnät* var för sig i regionplanen då de har olika funktion, spänningsnivåer och planeringsförutsättningar. *Transmissionsnätet* jobbar med överföring över långa avstånd inom och mellan länder. Precis som regionplanen nämner tar det tid att planera dem.

Länsstyrelsen konstaterar att det kan handla om minst tio år från planering till anläggning samt att kostnaderna är mycket stora. *Transmissionsnätet* för el är av nationellt intresse för Sverige. På samma sätt som Skåne är en viktig transitregion för transporter, så är regionen transitområde för elförbindelser både på land och till havs, och dessa förbindelser behöver värnas. Exempelvis är framkomlighet för *transmissionsnätet* i befintliga och framtida sträckningar är ett mellankommunalt intresse särskilt bör beaktas i kommunernas översiktsplanering, men också i annan fysisk planering.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta *Barsebäck*, som är en viktig nod i elförsörjningen med produktionsanläggning och där energihamnen ger möjligheter för utbyggnad för att stärka elförsörjningen i sydvästra Skåne. Barsebäck är ett utpekat *riksintresse för energiproduktion och distribution* och regionplanen skulle med fördel kunna tydliggöra området och dess anläggningars betydelse som del i ett regionalt, nationellt och internationellt sammanhang.

Skånes situation

Länsstyrelsen delar regionens nulägesbeskrivning att Skåne har ett stort beroende av el och elöverföring från andra delar av Sverige och grannländer och att ny elproduktion, såväl som bevarande av och generationsväxling av befintlig produktion, behöver tillkomma inom regionen. I det fortsatta arbetet bör en övergripande strategi och konkretisering av det skånska energiförsörjningsbehovet tas fram som stöd för kommunernas översiktsplanering, liksom vägledning för hur målkonflikter kan hanteras.

Länsstyrelsen menar att markbehov för anläggningar för exempelvis el- och energigasproduktion, drivmedelsdepåer med omgivande säkerhetszoner samt transporter till och från anläggningar bör tas upp i regionplanen.

Regionplanen är en mycket viktig plattform för vägledning till kommunerna för hur de kan bidra till att öka förnybar elproduktion regionalt, på vägen mot hundra procent förnybar elproduktion i Skåne. Länsstyrelsen ser vikten av en fortsatt dialog och samverkan med regionen i energiförsörjningsfrågor.

Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad

Sedan januari 2021 finns *Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad* framtagen av Energimyndigheten och Naturvårdsverket¹². Av den nationella strategin framgår att utbyggnadsbehovet i Skåne är 2,5 TWh vilket motsvarar ett ytanspråk på runt 113

¹² [Nationell vindkraftsstrategi, hållbar vindkraft - Naturvårdsverket \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

km² (ca 1,1% av Skånes totala landyta). Den faktiska ytan som behövs beror på flera faktorer, men strategin ger en ungefärlig siffra på den mark som behöver tas i anspråk. I strategin föreslås att respektive länsstyrelse får i uppdrag att göra regionala analyser, i dialog med kommunerna, för att peka ut potentiella områden för ny vindkraft. Om ett sådant analysuppdrag ges, så är ett nära samarbete med Region Skåne av stor vikt och att resultatet av analyserna återspeglas i det fortsatta arbetet med regionplanering.

Fjärrvärme

Ett ytterligare exempel på behovet av tidig samverkan i den fysiska planeringen är förutsättningarna för fjärrvärmeutbyggnaden. Ett konkurrenskraftigt fjärrvärmenät har stor betydelse ur elförsörjningssynpunkt, eftersom värmepumpar, den största konkurrenten till fjärrvärmen, annars riskerar att höja effektbehovet vid effekttoppar.

Solkraft

Regionplanen beskriver specifikt vindkraft, biogas och förnybar gas och djupgeotermi som viktiga delar i utbyggnaden av en fossilfri energiproduktion. Solkraften nämns inte, men i realiteten växer antalet ansökningar för solcellsparker på skånsk mark lavinartat. Länsstyrelsen erfar att målkonflikter ofta uppstår vid markförläggning av solkraftsanläggningar och att kommunerna i dagsläget har mycket svagt stöd för att hantera dessa i relation till andra allmänna och enskilda intressen. Regionen behöver följa utvecklingen i frågan.

Grön infrastruktur, ekosystemtjänster och biologisk mångfald

Länsstyrelsen värdesätter att regionplanen lyfter betydelsen av en fungerande grön (kallad *blågrön* i planhandlingarna) infrastruktur som förutsättning för en hållbar utveckling, liksom att den gröna infrastrukturen och biologisk mångfald är viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor.

Länsstyrelsen instämmer i vikten av att "Det behövs aktiva insatser för att bibehålla, skydda och utveckla den biologiska mångfalden" (s 74). Behovet av aktiva insatser stämmer också för grön infrastruktur och ekosystemtjänster generellt. Samtidigt håller sig regionplanen på ett övergripande plan och intressekonflikter och hur dessa ska hanteras beskrivs inte. Det saknas vägledning för hur den gröna infrastrukturen kan vägas och prioriteras mot andra intressen i den fysiska planeringen. Vad är exempelvis tillräcklig kvantitet och kvalitet och vilka områden och värden är prioriterade ur ett regionalt perspektiv med hänseende till naturvärden och med hänseende till rekreativvärden?

Karta över blågrön infrastruktur i Skåne (s 71) är viktig då den tydligt pekar på framtida utvecklingsstråk. Länsstyrelsen menar att kartan och dess teckenförklaring behöver ges större utrymme i PDF-versionen av regionplanen för att kunna ge vägledning.

Länsstyrelsen menar att vikten av grön infrastruktur, ekosystemtjänster och biologisk mångfald är sådan att dessa frågor även bör finnas beskrivna i syftet och målbilden för regionplanen då de utgör en förutsättning för ”att skapa goda livsmiljöer för alla och i hela Skåne.”

Länsstyrelsen saknar i sammanhanget kopplingar och sammanvägningar mellan den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur och den regionala naturvårdsstrategin i relation till andra intressen som ska vägas samman eller prioriteras i regionplanen.

Tydliggör begreppen

Det hade varit värdefullt om regionplanen använt det regionalt och lokalt väletablerade ”grön infrastruktur” då begreppet omfattar både land och vattenmiljöer. Många närbesläktade begrepp används i regionplanen utan tydlig åtskillnad eller förklaring. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att i regionplanen förklara och tydliggöra begreppen och hålla isär användningen av dem. Några exempel utöver ”blågrön infrastruktur” är ”parker och grönområden”, ”grönyta” och ”grönplan”.

Ett växande behov

Skåne kan komma att bli ett allt större besöksmål för besökare utanför Skåne genom sitt läge som transitregion, lättillgängligt resmål inom Öresundsregionen och minskande restiderna till kontinenten. Detta i kombination med en ökande befolkning i Skåne och ett växande intresse för friluftsliv gör att det finns ett stort behov av att tillgängliggöra naturområden, vilket behöver hanteras i det kommande arbetet.

Rekreativa värden i relation till naturvärden

I kartan för blågrön infrastruktur går det inte att skilja ut naturvärden från rekreativa värden. Det finns synergieffekter mellan naturvärden och rekreativvärden men intressena vinner också på att redovisas var för sig. Med en uppdelning av värdena blir det också en bättre koppling till avsnitten *Biologisk mångfald* och *Regionala leder för vandring och cykling*.

Den skånska skogen

Regionplanen anger att "Skåne har landets högsta produktion i skogen, en mycket rik biologisk mångfald, knuten till både barrskog och lövskog, liksom en variationsrik skog med mycket höga rekreativvärden". Länsstyrelsen vill nyansera skrivelsen då den höga biologiska mångfalden i skog framför allt är knuten till löv- och ädellövsmiljöer och i viss mån till tallskog. I Skåne uppgår ädellövskog till knappt 20% av skogsarealen.

Kopplingen mellan naturområden och deras rekreativa värden kan med fördel utvecklas. Exempelvis kan tillgång på allemansrättslig skogsmark och tillgång till allemansrättsliga naturområden inte likställas vilket är extra tydligt i norra Skåne där skogsmark som består av granplanteringar i många fall är fattiga på naturvärden och i praktiken mycket svåra att ta sig fram i för rekreativa värden.

Tätorternas grönstruktur

Tätorternas grönstruktur är en viktig del i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen menar att det är önskvärt att regionplanen förtydligar den tätortsnära naturens roll i hela grönstrukturen och hur kopplingarna till omgivande landskap har betydelse för såväl ekologiska samband som rekreativvärden. Ett sätt skulle kunna vara att använda begreppet tätortsnära grönstruktur i fler delar av planhandlingarna, nu är det uppdelat på dels parker och grönområden i *Bebyggelseutveckling* och *Blågrön infrastruktur* där den tätortsnära grönstrukturen inte nämns.

Regionplanen konstaterar att tillgången på allemansrättslig mark i Skåne är ojämnt fördelad. Regionplanen kan med fördel utveckla resonemangen kring detta, inte minst kopplat till avsnittet om tätortens grönstruktur för att därigenom lyfta vikten av det stora behov som finns av att skapa mer tillgänglig mark för rekreation i tätbebyggda områden.

Landskapets naturvärden

Utöver det som regionplanen anger för att säkerställa den biologiska mångfalden i Skåne, ser Länsstyrelsen att det behövs förutsättningar för att kunna hävda naturbetesmarkerna då många hotade arter är beroende av betesdjur. Länsstyrelsen menar att en gemensam kartläggning av landskapets naturvärden på regional nivå kan vara en god väg framåt och att en sådan med fördel kan tas fram av Länsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt.

Skyddad natur i Skåne

Länsstyrelsen saknar en planeringsprincip eller skrivelse som tydliggör vikten av att ta hänsyn till redan skyddad natur i den fysiska planeringen.

Länsstyrelsen lyfter betydelsen av strandskyddet som ett viktigt verktyg för att skydda natur- och rekreativvärden i anslutning till kuster och stränder. Strandskyddet är ett formellt skydd formulerat i miljöbalken vars syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Ur ett nationellt perspektiv är Skånes kuster och stränder redan idag högt exploaterade och bara *en tredjedel av Skånes vatten* omfattas av strandskydd.

En av planeringsprinciperna under *Biologisk mångfald* (s 71) anger ”Skydda och utveckla områden med särskilt höga naturvärden.” Länsstyrelsen menar att naturvärden generellt är viktiga och kan behöva skyddas, inte bara de ”särskilt höga.” Som vägledande princip menar Länsstyrelsen att detta behöver revideras.

Kartan över *skyddad natur* anger biosfärsområdet *Kristianstads vattenrike* som ett skyddat område. Länsstyrelsen vill förtydliga att området utgör ett av Unescos biosfärsområden men att det inte har formellt skydd enligt miljöbalken. Inom biosfärsområdet finns dock områden med höga biologiska värden, varav några är skyddade.

Länsstyrelsen saknar skogliga biotopskydd och Skogsstyrelsens naturvårdsavtal *Karta över skyddad natur i Skåne*.

Miljömålet Levande sjöar och vattendrag

Regionplanen kan med fördel beskriva Skånes utpekade vatten inom miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*. De utpekade vattnen ger en vägledning till områden med höga värden som bör skyddas. Inom miljömålet har områden i och intill sjöar och vattendrag pekats ut av Naturvårdsverket på nationell och regional nivå, och bedömts som antingen särskilt värdefulla eller värdefulla med avseende på naturmiljö-, kulturmiljö-, fisk- och fiskevärden. Målsättningen är att vattenmiljöerna på sikt ska få ett långsiktigt skydd och även restaureras där behov finns.

Friluftsliv

Länsstyrelsen värdesätter att vikten av friluftsliv lyfts återkommande i regionplanen. Under *Mål, planer och program* saknar Länsstyrelsen dock *de nationella friluftspolitiska*

*målen samt de nationella folkhälsomålen. De visar på betydelsen av tillgänglig natur, bland annat den tätortsnära miljös betydelse i våra livsmiljöer. Den tätortsnära naturen utgör ett viktigt komplement till friluftsområden av regional betydelse. Länsstyrelsen ser i detta sammanhang ett behov av att kartera den tätortsnära grönstrukturen utifrån ett rekreations- och friluftslivsperspektiv. Läs även mer på sidan 20 under rubriken *Tätorternas grönstruktur*.*

Rättighetsperspektivet

Rättighetsperspektivet inom friluftslivsfrågan kan med fördel utvecklas. Regionplanen anger att ”Genom fysisk planering finns möjlighet att tillföra funktioner och kvaliteter till platser som bidrar till integration, jämställdhet och som främjar barns utveckling”. Denna skrivning kan utvecklas med vägledning för hur detta kan och bör göras.

Länsstyrelsen lyfter också betydelsen av strandskyddet som ett viktigt verktyg. Strandskyddet är ett formellt skydd formulerat i miljöbalken vars syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för *allmansrättslig tillgång till strandområden* och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Ur ett nationellt perspektiv är Skånes kuster och stränder redan idag högt exploaterade och bara *en tredjedel av Skånes vatten* omfattas av strandskydd. Planeringsprincipen (s 82) ”Värna den oexploaterade kusten för dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne” är av stor vikt.

Skåne har låg andel allemansrättsligt tillgänglig mark i jämförelse med riket i övrigt. Sydvästra Skåne karaktäriseras av intensivt jordbruk och en hög befolkningstäthet och bristen på tätortsnära natur är särskilt stor här. Att vistas ute i natursköna miljöer har stor betydelse för hälsa och välbefinnande och de flesta människor, oavsett ålder, kön och ursprung trivs i närheten av vatten och i vattenmiljöer.

Länsstyrelsen konstaterar att det finns många intressen som konkurrerar om den vattennära marken och att frågan om att säkra tillgängligheten utmed Skånes stränder och vattendrag har stor betydelse för människors tillgång till dessa områden.

Länsstyrelsen bekräftar behovet av att som planeringsprinciperna anger ”förbättra närheten” till områden för friluftsliv, såväl genom stärkta cykelstråk som genom stärkta kopplingar med kollektivtrafiken. Detta är av vikt ur såväl ett rättighetsperspektiv som ur perspektivet av att verka för att minska regionens klimatpåverkan.

Tysta områden

I takt med utbyggnad av infrastruktur och bebyggelse blir de tysta områden där samhällsbuller inte hörs allt färre. De utgör bland annat en stor kvalitet för

friluftsliv, besöksnäring och naturvärden. Länsstyrelsen saknar resonemang och vägledning för den värdefulla men minskande resursen av dessa tysta områden i Skåne.

Dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen menar att storskalig infrastruktur för vatten- och avloppsförsörjning är ett sakområde som är lämpligt att beskriva i regionplanen. T.ex hur Skånes vattenförsörjning kunna räcka till för en ökad befolkningstillväxt och vad innebär utmaningar av ett förändrat klimat. En stor del av den skånska befolkningen försörjs av dricksvatten från sjön Bolmen i Småland. Vombsjön och grundvattenförekomsten på Kristianstadslätten har också stor betydelse för vår vattenförsörjning, men i Skåne finns också relativt stora grundvattenförekomster vars potential inte nyttjas fullt ut idag.

Under den tematiska fördjupningen *Dricksvattenförsörjning* redovisas ett antal myndigheter med ansvar för dricksvattenfrågor. Skrivningen kan utvecklas med en beskrivning över kommunernas ansvar att leverera dricksvatten och med *Sydvatten*, som är en viktig aktör i sydvästra Skåne. Regionplanen kan med fördel tydliggöra hur samverkan mellan aktörer och angränsande regioner ska gå till.

Länsstyrelsen delar slutsatsen i konsekvensbedömningen att planförslagets övergripande karaktär och avsaknad av detaljerad vägledning gör konsekvenserna för regionens vattenmiljöer och vattensystem svårbedömda (s 54) och ser fram emot ett utvecklat resonemang och tydligare ställningstaganden i kommande handlingar. *Skånes dricksvattenförsörjning*¹³ och *Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län*.¹⁴ är underlag för dricksvattenförsörjning som Länsstyrelsen tillhandahåller.

Avloppsförsörjning

Avloppsförsörjningen i Skåne har stora utmaningar med en ökad befolkning och ett förändrat klimat. Länsstyrelsen konstaterar att många skånska avloppsreningsverk är gamla och att flera har nått sina kapacitetstak. Infrastrukturen för avloppsförsörjning är idag centraliserad med stora VA-bolag som tillhandahåller denna vattentjänst. Länsstyrelsen menar att regionplanen bör utveckla sin vägledning till kommunerna i dessa frågor ur ett regionalt perspektiv.

¹³ [Skånes dricksvattenförsörjning.pdf \(lansstyrelsen.se\)](#)

¹⁴ [\(Microsoft Word - 120203 Rapport VFP_Sk\345ne_slutgiltig.doc\) \(lansstyrelsen.se\)](#)

Materialförsörjning

Utbyggnad av bostäder och infrastruktur kräver ballast i form av nybrutet eller återvunnet bergmaterial. Frågan har en tydligt regional och mellankommunal karaktär eftersom naturresursen, berget, inte är jämnt fördelat över regionen. Länsstyrelsen arbetar just nu med att ta fram en regional materialförsörjningsplan som kan vara till stor nytta i det fortsatta arbetet med regionplanering och i samverkan mellan Region Skåne, Länsstyrelsen, de skånska kommunerna och kommersiella aktörer.

Det krävs tidig och samordnad planering för att få till klimat- och resurseffektivt utnyttjande av materialet och samtidigt värna natur- och kulturvärden. Regionplanen kan, som regionalt vägledande plan för den fysiska markanvändningen, med fördel lyfta materialförsörjningsfrågorna som en förutsättning för resurseffektiv och cirkulär samhällsutveckling.

Det behövs också beredskap i kommunernas översiktsplaner för att på ett resurseffektivt och klimatsmart sätt kunna hantera de uppkomna massor, såväl rena som förorenade, som blir över eller inte kan återanvändas inom större byggnads- och infrastrukturprojekt i närområdet. Utan beredskapen för hur massorna ska hanteras, riskerar det att leda till stora kostnader, tidsfördröjningar och risker för hälsa och miljö. Nyckeln till en resurseffektiv återanvändning av massorna är att säkerställa markytor för hantering och lagring av massor i lämpliga lägen nära exploateringsområden liksom ytor för masslogistikcentraler. Masslogistikcentraler kan dessutom möjliggöra att lokala behov av lågkvalitativa massor kan täckas.

En annan regionalt viktig materialförsörjningsfråga handlar om behovet av marin sand. Den är av intresse för strandfodring och andra klimatanpassningsåtgärder som lyfts fram i flera kommuners översiktsplaner och i den nationella havsplanen. I dagsläget finns endast en marin sandtäkt och det hade varit lämpligt med en beskrivning av det samlade sandbehovet i det fortsatta arbetet.

10. Kulturmiljövärden utöver riksintresseanspråk

Det är positivt att regionplanen lyfter *landskapsperspektivet* och hänsyn till Skånes kulturlandskap under planeringsprinciperna för blågrön infrastruktur. För att kunna göra ett regionalt avvägande krävs dock att det definieras en regional syn på vad som menas med Skånes kulturlandskap. Regionplanen bör även kompletteras med en övergripande ansats för regionala kulturmiljövärden som stöd till kommunernas översiktsplanering. Här kan regionens kulturplan så väl som Länsstyrelsens kulturmiljöprogram för Skåne utgöra en god utgångspunkt.

Kulturmiljöprogrammet för Skåne är ett kunskapsunderlag som flera kommuner använder som underlag för översiktsplaneringen. Det är kopplat till en

kulturmiljöprofil för Skåne och pekar ut värdefulla miljöer så väl som 11 temalandskap samt ett antal övergripande kulturmiljöstråk. Så som framkommer av *kulturmiljöprogrammet*, finns det många kulturmiljövärden som flyter över kommungränserna och som behöver ett mellankommunalt perspektiv för att samordnas. Länsstyrelsen ser att ett sådant exempel kan vara Per Albinlinjen som sträcker sig längs den skånska kusten. Det är önskvärt att regionplanen tydligare vägleder kring samordningen av mark och vattenanvändningen för att främja regionala kulturmiljövärden.

I dagsläget går det inte att utläsa hur nationella och regionala kulturmiljövärden har påverkat markanvändningskartan. Länsstyrelsen menar att detta är en brist och att det är önskvärt att det förtydligas.

11. Hälsa och säkerhet

PBL 7 kap. 3 § anger att det av regionplanen ska framgå hur hänsyn har tagits till allmänna intressen enligt 2 kap.

När Skåne byggs tätare blir frågor om hälsa, säkerhet och risken för olyckor extra viktiga att hantera. Det framgår av konsekvensbedömningen att många skrivningar i regionplanen är allmänt hållna gällande förhållningssätt, utgångspunkter och möjligheter kopplade till säkerhet och beredskap. Det framgår också att flera riskfrågor, exempelvis kring transporter av farligt gods inte redovisas. Länsstyrelsen instämmer med slutsatsen (s 56) att det finns ett stort behov av att fördjupa resonemangen i dessa frågor och ge vägledning för efterföljande planering. Länsstyrelsen efterlyser även en övergripande bild över risker som kan vara av regional eller mellankommunal karaktär samt vägledning för hur de kan hanteras i den fysiska planeringen.

Inom ramen för hänsyn till människors hälsa och säkerhet och risker för olyckor ingår exempelvis risker kopplade till transportvägar för farligt gods, större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor samt Sevesoanläggningar. Flera av dessa risker är av regional karaktär, med långväga transporter av farligt gods eller för konsekvenser vid en olycka som kan påverka flera kommuner. Sevesoverksamheter betraktas som särskilt farliga vid olyckor på grund av hantering eller produktion av särskilt giftiga ämnen. Även frågan om förorenad mark kan ha betydelse för att kunna hantera risken för människors hälsa och säkerhet.

Krisberedskap och totalförsvarets civila delar

Totalförsvaret och samhällets robusthet är väsentliga frågor att belysa i regionplanen och i kommunernas översiktsplaner. Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i de frågor den fysiska planeringen berörs av, exempelvis vad gäller reservvattentäkter, energiförsörjning och annan viktig infrastruktur.

Länsstyrelsen lyfter vikten av samverkan inom frågor för krisberedskap. Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig för totalförsvarets civila delar på regional nivå och kan vid behov stötta regionen i bedömningen av vilka mark- och vattenområden som är av intresse för totalförsvarets civila delar på regional nivå och som därför är viktiga att beakta i regionplanen.

I februari 2021 kom *Vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen*¹⁵, framtagen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarsmakten och Boverket. Länsstyrelsen rekommenderar vägledningen vars fokus är totalförsvarets civila intressen i fysisk planering. Den riktar sig till samhällsplanerare och beredskapssamordnare med målet att stärka kunskapen om beredskapsfrågorna inom samhällsplaneringen genom tydligare och bättre processer för detta. Den betonar också vikten av samverkan mellan samhällsplanerare och beredskapssamordnare vilket med fördel kan betonas i regionplanen.

Länsstyrelsen förordar begreppet *samhällsviktig verksamhet* framför *samhällskritiska funktioner* som används i planhandlingarna. Sedan oktober 2020 finns en förenklad definition av samhällsviktig verksamhet framtagen på nationell nivå som lyder: "Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet."¹⁶

Länsstyrelsen instämmer i att "Skåne har en högre risk för effektbrist än i övriga landet och att graden av självförsörjning av el är inte bara en resurs- eller näringslivsfråga utan även en långsiktig säkerhetsfråga för Skåne." Därför menar Länsstyrelsen att planeringsprinciperna för energiförsörjning behöver ha tydligare ställningstaganden kring åtgärder för effektbristen i regionen samt för arbetet med energieffektiviseringar, läs mer under *Energiförsörjning* på sidan 17.

Regionplanen anger att värdefull jordbruksmark ibland kommer att behöva tas i anspråk för att möta efterfrågan på mark (s 31) men betonar också vikten av att

¹⁵ [Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen \(msb.se\)](https://www.msb.se/samhallsviktigverksamhet)

¹⁶ <https://www.msb.se/samhallsviktigverksamhet>

"hushålla med Skånes värdefulla jordbruksmark" eftersom den är "en förutsättning för en hållbar markanvändning" (s 77). Om jordbruksmark exploateras i alltför stor utsträckning riskerar det att på lång sikt försämra Sveriges försörjningsförmåga avseende livsmedel. Länsstyrelsen menar att denna målkonflikt behöver hanteras tydligare i planhandlingarna, särskilt som Skåne står för en stor del av svensk jordbruksproduktion.

Även dricksvattenförsörjningen är en sådan samhällsviktig verksamhet vars storskaliga infrastruktur för vatten- och avloppsförsörjning är lämplig att belysa i regionplanen. Läs mer under *Dricksvattenförsörjning* på sidan 22.

Vattenhanteringen är av vikt för hela samhället, också för jordbruksnäringen. Länsstyrelsen uppskattar att regionplanen betonar vikten av att öka landskapets vattenhållande egenskaper och ser att vägledning för dessa frågor med fördel kan utvecklas. Ett fortsatt ökat byggande får konsekvenser som exempelvis ökad vattenförbrukning och ökande andel hårdgjorda ytor som inte tar upp nederbörd. Länsstyrelsen konstaterar att jordbruket använder grundvatten för exempelvis bevattning och att detta användande behöver minska när grundvattenreserverna blir mer sårbara på grund av ett ökat behov av dricksvatten i kombination med klimatförändringar.

Länsstyrelsen konstaterar avslutningsvis att regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser är viktiga planeringsunderlag i arbetet med regionplanen.

Intressekonflikter vid förtätning

Länsstyrelsen ser som nämnts tidigare ett behov av vägledning och stöd för den omfattande förtätning som regionplanen föreslår. I detta sammanhang lyfter Länsstyrelsen särskilt vikten av att också se till industriella verksamheters behov och rättigheter utifrån givna miljötillstånd, behov av utökade miljötillstånd och de begränsningar som det kan få för omgivande markanvändning. Verksamheters eventuella framtida expansion och verksamhetsutveckling kan försvåras eller till och med förhindras om bostäder, skolor och annan störningskänslig markanvändning placeras fel i förhållande till dessa. I förlängningen kan det innebära att verksamheter som bidrar med arbetstillfällen och viktig produktion väljer att utveckla sin verksamhet på annan plats inom landet eller i omvärlden. Länsstyrelsen menar att regionplanen bör synliggöra detta liksom andra intressekonflikter som exempelvis för kulturmiljövärden och grönstruktur.

Farligt gods

Länsstyrelsen konstaterar att frågor kring transporter av farligt gods inte hanteras i regionplanen och hanteringen av frågan behöver utvecklas. Även denna fråga är ett sakområde där det är viktigt att tydliggöra ansvar och roller.

Länsstyrelsen instämmer i vikten av att som regionplanen anger ”utveckla ett regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistiktransporter.” I detta ingår också frågan om farligt gods och Länsstyrelsen menar att den behöver hanteras på en övergripande nivå inom ramen för regionplanen.

Länsstyrelsen lyfter behovet av tillgång på trygga uppställningsplatser för farligt godstransporter då det såväl nationellt som internationellt under de senaste åren finns en trend kring ökad brottslig verksamhet med stölder av last under pågående transport och lagstadgade raster/nattvila. Problemet är inte unikt för Skåne, men Länsstyrelsen konstaterar att regionen utgör en transitregion för internationella transporter.

Oljeolyckor till sjöss

Regionplanen har ett fokus på satsningar på hamnar och sjöfart i syfte att överföra mer transporter från väg till sjöfart. Länsstyrelsen ser det som en relevant åtgärd för att minska klimatpåverkan och öka kapaciteten på befintliga vägar och järnvägar. Länsstyrelsen bedömer dock att risken för oljeutsläpp ökar, även om infrastruktur förbättras och säkerhetshöjande åtgärder införs. Skåne har en tät och kustnära sjöfartstrafik med en stor andel tankfartyg och det finns därför en risk för stora olyckor som vid utsläpp snabbt kan nå kusterna. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en uppdaterad regional oljeskyddsplan och ser att detta är en viktig pusselbit för att följa upp regionplanens strategi för ökad sjöfart.

12. Social hållbarhet

Gestaltad livsmiljö

Länsstyrelsen bekräftar den vikt regionplanen lägger vid gestaltad livsmiljö och att utgångspunkt tas i *den nationella politiken för gestaltad livsmiljö*. Samtidigt menar Länsstyrelsen att begreppet ännu inte fått genomslag i den fysiska planeringen och att det kan behöva lyftas och beskrivas ytterligare som samlande verktyg och synsätt.

Planeringsprinciperna för gestaltad livsmiljö anger flertalet övergripande råd. Länsstyrelsen lyfter kommunernas behov av vägledning och stöd då kommuner lagstiftningsmässigt kan ha svårt att få rätt vid överklaganden av ärenden som handlar om just gestaltning. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang lyfta att regionplanen

med fördel kan koppla till Boverkets vägledning¹⁷ för hur man kan arbeta med denna helhetssyn i den fysiska planeringen. Boverket har ett övergripande nationellt ansvar för politikområdet gestaltad livsmiljö och bedriver ett samlat arbete inom detta.

Människors livsvillkor

Länsstyrelsen värdesätter regionplanens fokus på frågor kring social hållbarhet, sammanhållning och orättfärdiga skillnader i människors livsvillkor och att regionplanen understryker samhällsplaneringens roll i att lösa den stora utmaningen Skåne har i orättfärdiga skillnader i människors livsvillkor. I det kommande arbetet ser Länsstyrelsen ett behov av fördjupning och vägledning. En tydlig ansvars- och rollfördelning ökar möjligheterna för att frågorna lyfts i efterföljande kommunal planering och i investeringsbeslut.

Regionplanens åtgärder för att arbeta för social hållbarhet, jämställdhet, barnperspektiv och mänskliga rättigheter kan med fördel utvecklas i det fortsatta arbetet.

Nationella mål

Regionen hänvisar till *politik för gestaltad livsmiljö* och *barnkonventionen* vilket är mycket positivt. Länsstyrelsen menar att regionplanen med fördel bör hänvisa till fler nationella mål som har grundläggande betydelse för samhällsplaneringen; *de nationella folkhälsopolitiska målen*, *mål för integrationspolitiken*, *mål för demokrati och mänskliga rättigheter*, *de nationella jämställdhetspolitiska målen*, *mål för funktionshinderpolitiken* samt internationella konventioner som Sverige åtagit sig att följa. Länsstyrelsen konstaterar att *politik för gestaltad livsmiljö* kompletterar dessa mål, men inte kan ersätta dem.

Ett jämställt Skåne

Länsstyrelsen menar också att regionen i det fortsatta arbetet bör använda sig av och hänvisa till den regionala jämställdhetsstrategin *Ett jämställt Skåne* med regionaliserade jämställdhetsmål utifrån skånska förutsättningar. Den utgår från *den regionala utvecklingsstrategin (RUS)* och är att betrakta som en områdesstrategi till den. Länsstyrelsen menar att det skulle stärka regionplanens jämställdhetsfokus och den röda tråden till *den regionala utvecklingsstrategin*. *Ett jämställt Skåne* lyfter exempelvis att den fysiska miljön påverkar män och kvinnor, flickor och pojkar olika. Det är därför viktigt att den fysiska planeringen baseras på kunskap om och

¹⁷ [Så här kan du arbeta - Boverket](#)

hänsyn till dessa olika behov. Bebyggelse och kommunikationer ska planeras så att de bidrar till möjligheterna att leva på jämlika och jämställda villkor.

Jämlik hälsa

Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta *den nationella folkhälsopolitikens övergripande mål*, ”Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”. Länsstyrelsen menar att det är en bra utgångspunkt för regionplanen i frågan om att verka för att minska hälsoskillnader i Skåne. Ett alternativ är att ta avstamp i den centrala utgångspunkten i *Agenda 2030*; att inte lämna någon utanför (*Leave no one behind*). Ett tillvägagångssätt för detta är att göra målgruppsanalyser, säkerställa rätten till delaktighet och inflytande för alla och att utöver insatser som inkluderar hela befolkningen.

Barnets rättigheter

Det är mycket positivt att planförslaget tar sin utgångspunkt i *barnkonventionen* och integrerar ett särskilt fokus på barn. Det är viktigt att komma ihåg att barn har olika förutsättningar och behov, beroende på bl.a. kön, ålder, socioekonomiska förhållanden, kulturell och etnisk bakgrund och eventuella funktionshinder. Länsstyrelsen har svårt att bedöma om det har gjorts en mer formell prövning av barnets bästa inom ramen för regionplanen. Om inte så skulle det ge tyngd åt den ambition som anges i planhandlingarna om att se *barnkonventionen* som ett viktigt verktyg för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses.

Arbetsmarknad och utbildning

Länsstyrelsen instämmer i skrivningen att ”utbildningssystemet har en avgörande betydelse för arbetsmarknaden och tillväxten. I en internationell jämförelse är Sverige en kvalificerad kunskapsekonomi och för att kunna behålla denna position krävs bland annat att fler klarar gymnasiet.” Samtidigt vill Länsstyrelsen lyfta den ökade skolsegregationen som en utmaning. Den kartläggning av yrkesutbildningarnas geografiska fördelning i Skåne som föreslås i konsekvensbeskrivning är en god idé att genomföra för att få en uppfattning om var behoven är störst.

13. Miljökvalitetsnormer

PBL 7 kap. 3 § anger att det av regionplanen ska framgå på vilket sätt miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken har följts.

Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår av planförslaget hur den bidrar till att miljökvalitetsnormerna påverkas eller kan följas och har följande synpunkter.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten

Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår av regionplanen hur den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Planeringsprinciperna för vatten i landskapet anger att planeringen bör utgå från avrinningsområden och att "Region Skåne behöver utveckla sin roll och vara ett stöd i mellankommunala frågor avseende vatten." Länsstyrelsen delar detta ställningstagande men efterfrågar en tydligare vägledning för hur kommunerna kan bidra till att förbättra vattenkvaliteten i Skånes vattenförekomster.

Som planeringsunderlag för vattenförekomsterna finns Vattenmyndigheternas vattenkarta VISS.¹⁸ Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram¹⁹ ger stöd för att olika aktörer ska kunna bidra till att miljökvalitetsnormerna kan följas. För närvarande pågår samråd om förslag till nytt åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och förvaltningsplan för perioden 2021–2027.²⁰ Länsstyrelsen vill uppmärksamma regionen på att det i förslaget finns en åtgärd som redovisar hur regionplanering ska bidra till att följa miljökvalitetsnormerna.²¹

14. Riksintressen

PBL 7 kap. 3 § anger att det av regionplanen ska framgå hur riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken har tillgodosetts.

Länsstyrelsen konstaterar att planförslaget inte redovisar hur något av de riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB som finns i Skåne påverkas av regionplanens förslag eller hur riksintressena ska tillgodoses.

Riksintressena är ett nationellt intresse och utgör värdefulla förutsättningar för samhällsplaneringen. Ett av huvudsyftena med hushållningsbestämmelserna i miljöbalken var att föra in nationella prioriteringar i den kommunala markplaneringen. Länsstyrelsen menar att det är en brist att riksintressena ofta uppmärksammas först inför ett hot om skada eller påtaglig skada istället för att riksintressevärdena finns med som en förutsättning tidigt i processerna. Länsstyrelsen menar att regionplanen är ett värdefullt redskap för att lyfta och inkludera riksintressena tidigt i planeringsprocessen.

Regionplanen är till stora delar strategisk och övergripande, snarare än att den hanterar enskilda områden och objekt. Detta faktum ligger inte i konflikt med att regionplanen behöver redovisa hur riksintressena ska tillgodoses. Länsstyrelsen

¹⁸ [Välkommen till VISS \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

¹⁹ [Åtgärdsprogram | Vattenmyndigheterna](#)

²⁰ [Samråd om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2021-2027 | Vattenmyndigheterna.](#)

²¹ [2.16 Region Stockholm och Region Skåne | Vattenmyndigheterna](#)

efterlyser en beskrivning av hur riksintressena har påverkat regionplanarbetet på strategisk nivå, exempelvis hur regionplanens målbild samt val av utvecklingsinriktningar har tagit avstamp i de nationella värden som riksintressena utgör.

Regionplanen bör vidare kompletteras med strategier och riktlinjer som kan vägleda kommunerna där det kan finnas intressekonflikter mellan riksintresseanspråk och regionens utvecklingsstrategier. Detta bör ske för respektive riksintresseanspråk. I sammanhanget kan exempelvis regionplanens tydliga fokus på friluftslivs- och rekreationsfrågor förtydligas med vägledning för de områden som också berörs av *riksintresseområden för rörligt friluftsliv* samt hur den *grönblå infrastrukturen* förhåller sig till *riksintresse för naturvård* respektive *riksintresse friluftsliv*.

Regionplanen anger att de riksintressen som berörs av planförslaget ska ha inkluderats i konsekvensbedömningen och ställts mot de strategiska ställningstaganden som återfinns i planförslaget. Detta ska ge överskådlighet inför efterföljande översiktsplanering. Länsstyrelsen konstaterar dock att överskådligheten brister. Det är exempelvis svårt att utläsa planens konsekvenser för områden av *riksintresse för naturvård* och *riksintresse för friluftsliv* då de i konsekvensbeskrivningen är sammanslagna inom ekologiska aspekten naturvård respektive friluftsliv. Regionen anger också att regionplanen är för okonkret för att *riksintresse för kulturmiljövården* ska kunna konsekvensbedömas.

Eftersom regionplanen saknar tydliga och konsekventa ställningstaganden kring hur riksintressena ska tillgodoses kan Länsstyrelsen dagsläget inte utesluta att planering i enlighet med regionplanens planeringsprinciper kan leda till påtaglig skada.

Utöver vad som sagts ovan som gäller generellt för hanteringen av riksintressena i regionplanen lämnar Länsstyrelsen följande riksintressespecifika synpunkter:

Riksintresse för högexploaterad kustzon (4 kap. 4 § MB)

Länsstyrelsen konstaterar att hela Skånes kust berörs av riksintresse för högexploaterad kust. En central del i riksintresset är att det är de samlade natur- och kulturmiljövårderna som är av riksintresse. Länsstyrelsen menar att detta riksintresse med fördel hanteras på regional nivå för att underlätta kommunernas efterföljande planering. Länsstyrelsen menar att planeringsprincipen för *Havet och kusten* som lyder "Värna den oexploaterade kusten och dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne." på ett relevant sätt fångar upp riksintressets värden, men att den behöver följas upp av vägledning för hur detta görs. Länsstyrelsen konstaterar att för riksintressen enligt 4 kap. MB gäller inte förbudet mot påtaglig skada förutsatt att åtgärden avser ett angivet undantag enligt 4 kap. 1 § andra stycket MB. Ett sådant kan vara utveckling

av befintliga tätorter eller utveckling av det lokala näringslivet. Här kan regionplanen ge vägledning i vad som betraktas som tätortsutveckling.

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § MB)

Skånes strategiska läge gör att det är av stor vikt att följa den säkerhetspolitiska utvecklingen och beakta Försvarets riksintressen i länet. Skåne berörs i högsta grad av Försvarets tillväxtfas och Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver utveckla sin vägledning till kommunerna i hanteringen av dessa riksintressen. Regionplanen behöver betona vikten av att samråd sker med Försvaret vid planering av sådana åtgärder som riskerar skada riksintressen för totalförsvarets militära del då dessa säkerställer Försvarets möjlighet att öva och utbilda sin personal och i förlängningen deras förmåga att hantera ett väpnat angrepp mot Sverige.

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Länsstyrelsen hänvisar till Försvarets riksintressekatalog för ingående information om de öppet redovisade intressena som gäller skjut- och övningsfält samt Övriga påverkansområden. www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

1. Öppet redovisade riksintressen

Antalet krigsförband i krigsorganisationen utökas successivt under perioden 2021–2030 vilket betyder att organisationen förstärks med både personal och materiel. Här är tillgången till exempelvis övnings- och skjutfält av avgörande betydelse för Försvarets möjlighet att nå de politiskt uppsatta målen.

2. Sekretessbelagda riksintresseområden

Vissa uppgifter om platser där anläggningar finns samt vilken verksamhet som bedrivs på vilken plats omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Försvaret redovisar därför dessa riksintressen och områden av betydelse med en samlad värdebeskrivning.

3. Övriga påverkansområde

För vissa av anläggningarna har Försvaret valt att redovisa ett påverkansområde för att säkerställa att åtgärder inte vidtas som kan skada anläggningen eller dess funktion. Dessa områden benämns "Övriga påverkansområden." Inom sådana områden ska bland annat alla plan- och lovärenden remitteras till Försvaret. Inom Skåne finns tio områden utpekade som Övriga påverkansområden.

Länsstyrelsen betonar avslutningsvis att för att säkerställa att eventuella områden som pekas ut som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess (enligt OSL 15 kap. 2§), måste en förfrågan ställas till Försvarsmakten.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver kompletteras med strategier för hur riksintressen för kulturmiljövården ska hanteras i förhållande till regionplanens utvecklingsinriktning. Det räcker det inte med att konstatera att det ska tas hänsyn till riksintressanta kulturvården utan det behöver även sättas upp ramar för hur detta kan ske. Dessa riktlinjer bör vara konkreta men följa den strategiska nivå som regionplanen har i övrigt.

Länsstyrelsen delar miljökonsekvensbeskrivningen slutsats att ”arbetet med att ta tillvara och vårda kulturmiljön behöver genomsyra all fysisk planering samt att planförslaget saknar tydliga och konsekventa ställningstaganden i detta avseende.”

Riksintresse energiproduktion och distribution (3 kap. 8 § MB)

Barsebäck är ett utpekat mark- och vattenområde som är en mycket viktig nod i Sveriges nuvarande och framtida elförsörjningssystem. Det möjliggör stor energi- och effekttillförsel, har ett strategiskt läge för energiomvandling samt har stor betydelse för försörjningstryggheten. Områdets strategiska läge och tillgång till infrastruktur ger också möjligheten att bidra med viktig balans och reglerkraft till systemet. Länsstyrelsen konstaterar att det i den sekretessbelagda värdebeskrivningen för riksintresset finns en utförligare bedömning av områdets specifika värden.

I det fortsatta arbetet menar Länsstyrelsen att det för energiförsörjningsfrågan är särskilt viktigt att beskriva det regionala behovet och hur det ska hanteras i förhållande till andra riksintressen.

Riksintresse för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Under våren 2021 pågick Trafikverkets remiss av reviderade riksintresseanspråk. I det fortsatta arbetet är det viktigt att eventuellt nya beslut om tillkommande eller borttagna riksintressen beaktas.

Område som är av riksintresse för kommunikation ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Länsstyrelsen konstaterar att förtätning i centrala och stationsnära lägen medför utmaningar ur framförallt buller- och risksynpunkt och menar att hanteringen av dessa riksintressen

är en viktig fråga bland annat med tanke på den omfattande förtätning som regionplanen föreslår.

Länsstyrelsen förtydligar också att *ny stambana Hässleholm-Lund* i dagsläget inte utgör ett riksintresse. Länsstyrelsen menar att det behöver göras en riksintresseprecisering där riksintresseanspråket enbart gäller så kallade kritiska passager. Länsstyrelsen menar att detta behövs för att det ska kunna hävdas som ett riksintresse enligt MB 3 kap. 8 §.

15. Miljöbedömning och konsekvensbeskrivning

Av PBL 7 kap. 3 § regionplanen ska redovisa miljökonsekvenser på ett sätt som uppfyller kraven i 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken och utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Länsstyrelsen ser positivt på att regionen haft ambitionen att göra en bred konsekvensanalys som utöver miljökonsekvenserna (miljöbedömning) även innefattar sociala och ekonomiska konsekvenser (konsekvensbeskrivning).

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska bland annat ge underlag för en samlad bedömning av hur planförslaget påverkar riskerna för människors hälsa eller för miljön (t.ex. på grund av olyckor), samt hushållning med naturresurser. En MKB ska också presentera uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter.

Inledningsvis konstaterar Länsstyrelsen att vi inte instämmer i formuleringen (s 6) "De globala hållbarhetsmålen och de svenska miljökvalitetsmålen konkretiserar vad som *anses vara hållbart och bör* uppnås." Länsstyrelsen menar att om utgångspunkten är att regionplanen bara *bör* leda till att miljö- och agendamålen kan nås, så går det inte att hävda att den leder till en hållbar utveckling. Målen är satta för att visa *vad som krävs* för att nå en hållbar utveckling.

Länsstyrelsen menar att konsekvensbeskrivningen behöver förtydligas – konsekvenserna av regionplanen behöver framgå tydligt liksom vilka delar som utgör den formella miljökonsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen har också svårt att utläsa vad regionen lyfter som de betydande miljöeffekterna som ett genomförande av planen kan antas medföra (MB 6 kap 11 § punkt 4). Laghänvisningarna till miljöbalken behöver också ses över och i vissa fall förtydligas.

Länsstyrelsen exemplifierar med några fall av brister eller diskrepans mellan konsekvensbeskrivningen i relation till själva regionplanen. Sammantaget är det angeläget att slutsatser, bedömningar och åtgärder som framkommit som resultat av miljöbedömningen och konsekvensbeskrivningen lyfts in i regionplanens redovisning, vägledning och slutsatser.

Avgränsning av MKB

Länsstyrelsen menar att den tidsmässiga avgränsningen behöver kompletteras med ett mer långsiktigt perspektiv, då det inte räcker med år 2050 när långsiktiga effekter för klimatet ska bedömas för en hel region. Även andra aspekter som fasta strukturer kan behövas ses och utvärderas i ett längre perspektiv.

Genomförandet av regionplanen kan få konsekvenser även utanför Skåne och därför finns det anledning att geografiskt avgränsa miljökonsekvensbeskrivningen utifrån regionplanens påverkansområde. Det gäller exempelvis de föreslagna nya förbindelserna över Öresund som kan antas få en betydande miljöpåverkan i Danmark.

Utveckla alternativ

Länsstyrelsen menar att miljökonsekvensbeskrivningen brister i sin alternativredovisning. Det framgår exempelvis att "scenarierna är framtagna utifrån ett tillväxtperspektiv. Därför saknas i princip redovisning av ekologiskt/miljömässiga perspektiv på ortsutvecklingen." Länsstyrelsen menar att detta är problematiskt då målet är att uppnå en hållbar utveckling. Det vore därför önskvärt att utveckla ett alternativ enligt det förslag som nämns (s 27) för att visa vad som verkligen skulle krävas för att klara de stora utmaningar med klimatrelaterade aspekter av utveckling, biologisk mångfald, vattenkvalitet, livsmedelsproduktion /jordkvalitet som vi står inför.

Vidare menar Länsstyrelsen att beskrivningen av konsekvenser för nollalternativet behöver förtydligas. Det anges att de regionala ställningstagandena i planförslaget fyller ett tydligt syfte "som inte tillgodoses av andra aktörer eller beslutsprocesser i följande processer: regional grönstruktur, samspel mellan bebyggelse och transportinfrastruktur, framför allt kollektivtrafik, lokalisering av hamnar, transportterminaler, sjukhus och andra verksamheter med regional funktion" (s 31). Länsstyrelsen gör en annan bedömning. Idag finns redan ett regionalt planeringsunderlag och en *Regional handlingsplan för grön infrastruktur* och Region Skåne sedan länge väglett bebyggelseutvecklingen genom ett framgångsrikt strategiskt arbete inom *Strukturbild för Skåne*. Länsstyrelsen menar att regionplanen

idag inte ger den vägledning som kan göra skillnad i konsekvenserna mellan alternativen.

Övrigt

Länsstyrelsen konstaterar att avsnittet *Trender* i planhandlingen (s 7) med fördel kan kompletteras med den fylligare version som återfinns i Konsekvensbeskrivningen. Denna textversion ger mer stöd för kommande strategier och planeringsprinciper genom att sakligare beskriva vilka trender och utmaningar Skåne står inför. Här beskrivs exempelvis biologisk mångfald (s 17) som en självklar del i utmaningarna.

Den sociala konsekvensanalysen

Den sociala konsekvensanalysen saknar ett tydligt jämlikhetsperspektiv. Länsstyrelsen uppmanar regionen att använda sig av den regionala jämställdhetsstrategin, *Ett jämställt Skåne* som har stor uppslutning bland kommunerna och som regionen själv deltagit i framtagandet av. Den röda tråden mellan en framtagen strategi och dess genomförande stärks väsentligt om också regionplanen lyfter relevanta resonemang och slutsatser från strategin ned till genomförandet.

I det fortsatta arbetet är det viktigt att planförslag och konsekvensanalys belyser tillgänglighet för personer med olika funktionsnedsättningar. Länsstyrelsen vill i sammanhanget lyfta begreppet Universell utformning som ett viktigt verktyg i den fysiska planeringen.

I de avseenden konsekvensbeskrivningen efterfrågar förtydligande av åtgärder och ansvarsområde är Länsstyrelsen enig med detta, exempelvis vad gäller buller, luftkvalitet och barns utemiljö. Men resonemanget kring socialt kapital behöver utvecklas.

16. Uppföljning och genomförande

Länsstyrelsen efterlyser en tydligare beskrivning av uppföljningen av regionplanen, som den viktiga sista biten av den röda tråden genom planhandlingarna. I det fortsatta arbetet ser Länsstyrelsen att det vore värdefullt med en beskrivning av uppföljningsprocessen, vad som ska följas upp och hur det ska göras, vilka aktörer som den ska ske med och hur ser rollfördelningen ut, såväl inom Region Skånes organisation som mellan olika aktörer och myndigheter. En prioritering av åtgärder saknas såväl geografiskt som i sakfrågorna. Länsstyrelsen menar också att en uppföljning av synpunkter från näringsliv, kommuner med fler aktörer är viktigt och Länsstyrelsen deltar gärna inom ramen för denna uppföljning. Omvärldsbevakning

och omvärldsanalys görs bäst efter samverkan och dialog med så många aktörer som möjligt i samhället.

Det nämns att i samband med regionplanens samrådsförfarande ska en undersökning göras bland invånarna i Skåne genom Region Skånes medborgarpanel, *Skånepanelen*. Fokus är regionplanens genomförande med särskild relevans för skåningarna. Det är en värdefull insats för att möjliggöra inflytande och delaktighet. Här är det angeläget att invånare med olika förutsättningar får komma till tals såsom barn och ungdomar, såväl som personer med olika funktionsnedsättningar. Länsstyrelsen föreslår att även civilsamhällesaktörer bör inkluderas i samrådsförfarandet.

Länsstyrelsen konstaterar att en nära samverkan med regionen kommer att behövas om länsstyrelserna får uppdrag att ta fram regionala analyser för storskalig vindkraft, inom ramen för *den nationella vindkraftstrategin*. För att få genomslag behöver analyserna återspeglas i regionplanen och i kommunernas översiktsplaner. Länsstyrelsen instämmer i vikten av samarbete i frågor som rör mellankommunala intressen som exempelvis grön infrastruktur. Här är det dock viktigt att regionplanen faktiskt lyfter de aktörer som bör delta. Länsstyrelsen bör exempelvis nämnas i planeringsprincipen "Utveckla mellankommunal och mellanregional samverkan samt involvera markägare och andra brukare i frågor som rör planering av blågrön infrastruktur. Det finns ett stort värde i att utveckla delregionala underlag för grönblå infrastruktur och samarbetet mellan kommunerna och Region Skåne." Länsstyrelsens ser bland annat vikten av att ta fram och utveckla delregionala underlag för områden med naturvärden och rekreativvärden. Samt att arbeta för att få en bättre kartläggning av friluftslivet i Skåne.

17. Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört berörda statliga myndigheter. Följande myndigheter inkom med synpunkter:

- Försvarsmakten
- Trafikverket
- Statens geotekniska institut
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Statens geologiska undersökning
- Svenska kraftnät
- Post och telestyrelsen
- Luftfartsverket
- Skogsstyrelsen
- Boverket
- Naturvårdsverket

- Sjöfartsverket

Följande hörda myndigheter hade inga synpunkter eller avstod från att yttra sig:

- Lantmäteriet – inga synpunkter
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor – avstod
- Statens fastighetsverk – avstod
- Jordbruksverket – avstod
- Havs- och vattenmyndigheten – avstod
- Arkdes, Statens centrum för arkitektur och design – avstod
- Energimyndigheten – avstod

18. De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. Enhetschef och länsarkitekt Hanne Romanus har deltagit och planhandläggare Minna Hatti har varit föredragande.

19. Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.